

2012-01-12
Dnr 43-2011:4374

Älvsbyns kommun

kommun@kommun.alvsbyn.se

Rektorn vid Vidselskolan

niclas.lyckander@edu.alvsbyn.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Vidselskolan
i Älvsbyns kommun

Tillsyn av Vidselskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Älvsbyns kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Vidselskolan besöktes av Skolinspektionen den 1 december.

Av skolans resultatredovisning framgår att eleverna i årskurs 9 i hög grad når målen för utbildningen. Meritvärdet för läsår 2010/11 var 195,3 jämfört med rikets 210,6. Endast ett fåtal elever når dock de högre betygsstegen i matematik och i de naturorienterande ämnena. Flickornas betyg ligger också generellt högre än pojkarnas. Vidare framgår att ett flertal elever inte nådde kunskapskraven i de nationella ämnesproven i matematik. Även om insatser är vidtagna från skolans sida finns enligt Skolinspektionen ett behov av att fördjupa analysen av resultaten.

Skolan måste också förbättra sin uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 3 och 5. Av dokumentation framgår hur många elever som nått kravnivåerna för godkänt i de nationella prov som genomförts. Däremot saknas en dokumenterad sammanställning på skolnivå av elevernas kunskapsresultat relaterad till målen i svenska och matematik i årskurs 3 samt i varje enskilt ämne i årskurs 5. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att elevernas resultat sammanställs till en resultatbild på skolnivå. På så vis ges möjlighet att över tid följa och analysera skillnader i resultat exempelvis mellan ämnen, klasser och kön.

Tillsynen visar att Vidselskolornas lärare på individnivå följer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling och att detta sker utifrån nationella kursplaner och kunskapskrav. Ett aktivt arbete pågår med att implementera den nya läroplanen i utbildningen. Skolans personal arbetar i kommungemensamma träffar med att utforma lokala pedagogiska planeringar från förskoleklass till årskurs 9 där målbeskrivningar och bedömningar utarbetas.

Tillsynen visar också att Vidselskolan har rutiner för att tidigt fånga upp elevers behov av särskilt stöd. Arbetet med särskilt stöd sker i nära samverkan mellan lärare, specialpedagoger och rektorn. Rektorn har överlåtit till skolans specialpedagoger att fatta beslut om åtgärdsprogram.

Avslutningsvis visar tillsynen att skolan bedriver ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete där förebyggande och åtgärdande insatser omfattas i det dagliga arbetet.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vidselskolan i Älvsbyns kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) att **Ni senast den 27 april 2012** ska avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att behovet av studiehundledning utreds.

Åtgärdsprogrammen anger inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Elever som behöver studiehundledning på modersmålet ska ges detta (5 kap. 4 § skolförordningen)
- Rektorn ser till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4,6 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar)

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 27 april 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Planen mot kränkande behandling innehåller inte en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året.

Bedömning och betygssättning

I de skriftliga omdömena ges inte alltid en tydlig beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

I kvalitetsredovisningen för Vidsel rektorsområde läsåret 2010/11 redovisas resultaten av nationella prov gemensamt för tre skolor. I en separat redovisning framgår att 5 av 21 elever i årskurs 3 inte nådde kravnivån för godkänt i matematik. Nära hälften av eleverna nådde inte godkända resultat i svenska. Ett par elever deltog inte i provet. Av analysen framkommer att det fanns flera elever som behövt mycket stöd i skolarbetet och att åtgärder vidtagits.

Vidare redovisas att ett antal nationella delprov genomförts i årskurs 5 vårterminen 2011. De nationella proven i årskurs 5 var inte obligatoriska för år 2011. Dokumentation visar att 2 av 18 elever inte nådde godkända resultat i två delprov i svenska och att 3 av 18 elever inte nådde godkända resultat i engelska. I matematik genomförde skolan inga nationella delprov.

Skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten relaterad till de nationella målen i årskurs 3 i svenska och matematik och årskurs 5 i samtliga ämnen varför Skolinspektionen inte kunnat bedöma kunskapsresultaten i sin helhet.

Av kvalitetsredovisningen framgår en sammanställning av betygsresultaten i alla ämnen för årskurs 9 samt en betygsanalys. Vidare redovisas en separat sammanställning med betygsresultat och nationella prov från 2007–2011. Enligt kvalitetsredovisningen nådde alla elever kravnivåerna för godkänt i ämnesproven svenska och engelska. I ämnesprovet matematik nådde 7 av 18 elever inte kravnivån. I ämnesprovet fysik nådde ett par av eleverna inte godkända resultat. Insatser har vidtagits mot bakgrund av resultaten.

Mellan 2007 och 2011 har meritvärdet varierat mellan 195,3 och 235,7. År 2011 nådde 89,5 % målen i alla ämnen (jämför med riket 77,3). I matematik, teknik och i de naturorienterade ämnena var det få elever som nådde de högre betygsstegen. Av intervju med rektorn framgår att flickorna når högre betyg jämfört med pojkarna i årskurs 9.

Mot bakgrund av att alla elever inte ges möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i samtliga ämnen och att skolan inte kontinuerligt följer upp och utvärderar kunskapsresultaten i alla ämnen måste skolan vidta åtgärder. Skolan måste säkerställa att alla elever ges förutsättningar att lägst nå kunskapskraven för utbildningen. Det finns också enligt Skolinspektionen behov att fördjupa analysen av resultaten i exempelvis matematik och i de naturorienterade ämnena.

I intervju med rektorn samt av dokumentstudier framgår att Vidselskolan arbetar ak-

tivt och medvetet för att förebygga kränkningar och säkerställa en god arbetsmiljö för eleverna. Vidare framkommer att skolan har goda rutiner för att upptäcka och lösa eventuella kränkningar och att incidenter rapporteras till rektorn. Enligt intervjuer arbetar skolan aktivt för att främja goda relationer och skapa ett bra samtalsklimat.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att behovet av studiehundledning utreds.

Åtgärdsprogrammen anger inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehundledning på modersmålet om eleven behöver det.

I intervjuer med rektorn och skolans personal framgår att inga elever på skolan ges studiehundledning på modersmålet. Enligt personal kan det dock finnas elever som har ett sådant stödbehov. Några utredningar av elevers behov av studiehundledning har inte genomförts.

Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur de ska följas upp och åtgärdas.

I de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår en beskrivning av elevers behov och stödinsatser kopplade till dessa. Däremot framgår inte alltid hur stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydliggöras så att åtgärdsprogrammen motsvarar lagstiftningens krav.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete och att detta dokumenteras.

Av dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att kunskapsresultaten i årskurserna 3 och 5 inte följs upp och utvärderas på skolnivå. I skolans kvalitetsredovisning framgår resultaten av de nationella proven sammantaget för de tre skolenheter

som ingår i rektorns ansvar. I en separat redovisning för Vidselskolan beskrivs resultaten av nationella prov för årskurserna 3 och 5. Däremot redovisas inte en dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten för de olika ämnena i årskurs 3 och 5 relaterat till de nationella målen. Skolan saknar därmed viktiga underlag i sitt kvalitetsarbete och för att kunna vidta relevanta åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen.

Det är Skolinspektionens bedömning att rektorn mer systematiskt behöver följa upp och utvärdera skolans resultat så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsinsatser tydliggörs.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket, 6 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar.

Anmärkning:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Planen mot kränkande behandling innehåller inte en redogörelse för vilka åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året.

Motivering:

Vidselskolan har upprättat en "likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling" för läsåret 2010/2011. I planen beskrivs bland annat skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Av dokumentation och intervju med rektorn framgår att planen föregås av en kartläggning av riskområden utifrån observationer, samtal med elever och enkäter till elever. Enligt skollagen ska en plan mot kränkande behandling innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året och som bygger på denna kartläggning. Vidselskolans plan beskriver generella förebyggande åtgärder och det är svårt att se vilka åtgärder som tar sin utgångspunkt i en aktuell kartläggning.

Mot bakgrund av att skolan i övrigt har ett välfungerande värdegrundsarbete ser Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig men som måste åtgärdas. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

I de skriftliga omdömena ges inte alltid en tydlig beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet i en individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Skriftliga omdömen utfärdas i de ämnen som eleverna får undervisning i. I vissa ämnen finns inte tydliga beskrivningar av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen. Således framgår inte alltid vilka kunskaper och förmågor som eleverna uppnått i relation till målen.

Mot bakgrund av att skolan i övrigt har ett välfungerande arbete kring bedömning och betygssättning ser Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig men som måste åtgärdas. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen.

Bakgrund

Beskrivning av Vidselskolan

Vid Vidselskolan bedrivs under läsåret 2011/2012 undervisning för elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. I skolans lokaler finns även fritidshem. Skolan har 123 elever i grundskolan och 6 elever i förskoleklassen. I de yngre årskurserna är eleverna delvis organiserade i åldersblandade klasser. Personalen är organiserad i två arbetslag. Arbetet i arbetslaget präglas av en nära samverkan mellan personal.

Rektorn ansvarar också för Visträsk skola och Korsträsk skola som är F–3 verksamheter, och för fritidsverksamheten vid dessa skolor. Bedömningen av fritidshemmens verksamhet redovisas i ett separat beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Pererik Hagberg och jurist Hanna Karlsson.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Anna Davis
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).